# ספרי דברים — פרק כו



(דברים כו א) וְהָיָה כִּי תָבוֹא אֶל הָאָרֶץ, אֵין "וְהָיָה" אֶלָּא מִיָּד. כִּי תָבוֹא אֶל הָאָרֶץ, עֲשֵׂה מִצְוָה הָאֲמוּרָה בָּעִנְיָן שֶׁבִּשְׁכָרָהּ תִּכָּנֵס לָאָרֶץ. אֲשֶׁר ה' אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לְךָ נַחֲלָה וִירִשְׁתָּהּ וְיָשַׁבְתָּ בָּהּ, מַה שֶּׁתִּירַשׁ תִּכְבֹּשׁ. וִירִשְׁתָּהּ וְיָשַׁבְתָּ בָּהּ, מִשֶּׁתִּירַשׁ תֵּשֵׁב. (דברים כו ב) וְלָקַחְתָּ מֵרֵאשִׁית כָּל פְּרִי הָאֲדָמָה, יָכוֹל כָּל הַפֵּרוֹת יְהוּ חַיָּבִים בַּבִּכּוּרִים? תַּלְמוּד לוֹמַר: מֵרֵאשִׁית וְלֹא כָּל רֵאשִׁית. וַעֲדַיִן אֵינִי יוֹדֵעַ אֵיזֶה מִין חַיָּב וְאֵיזֶה מִין פָּטוּר. הֲרֵינִי דָּן: נֶאֱמַר הָבֵא בְּכּוּרֵי צִבּוּר וְהָבֵא בְּכּוּרֵי יָחִיד, מַה בְּכּוּרֵי צִבּוּר הָאֲמוּרִים לְהַלָּן (ויקרא כג יז) מִשִּׁבְעַת הַמִּינִים, אַף בְּכּוּרֵי יָחִיד הָאֲמוּרִים כָּאן מִשִּׁבְעַת הַמִּינִים. מַה לְּהַלָּן חִטִּים וּשְׂעוֹרִים, אַף כָּאן חִטִּים וּשְׂעוֹרִים, מִנַּיִן לְרַבּוֹת שְׁאָר מִינִים? תַּלְמוּד לוֹמַר (שמות כג יט): "בִּכּוּרֵי אַדְמָתְךָ" רִבָּה. אַחַר שֶׁרִבָּה הַכָּתוּב מִעֵט, הָא אֵין עָלֶיךָ לָדוּן אֶלָּא כַּדִּין הָרִאשׁוֹן: נֶאֱמַר הָבֵא בְּכּוּרֵי צִבּוּר וְהָבֵא בְּכּוּרֵי יָחִיד, מַה בְּכּוּרֵי צִבּוּר מִשִּׁבְעַת הַמִּינִים הָאֲמוּרִים בְּשֶׁבַח הָאָרֶץ, אַף בְּכּוּרֵי יָחִיד מִשִּׁבְעַת הַמִּינִים הָאֲמוּרִים בְּשֶׁבַח הָאָרֶץ. וְאֵלּוּ הֵם (דברים ח ח): "חִטָּה וּשְׂעֹרָה וְגֶפֶן וּתְאֵנָה וְרִמּוֹן אֶרֶץ זֵית שֶׁמֶן וּדְבָשׁ". זֵית זֶה זַיִת אַגּוּרִי. וּדְבָשׁ זֶה דְּבַשׁ תְּמָרִים. מֵרֵאשִׁית, אֲפִלּוּ אֶשְׁכּוֹל אֶחָד וַאֲפִלּוּ גַּרְגִּיר אֶחָד. פְּרִי, פְּרִי אַתָּה מֵבִיא בִּכּוּרִים וְאִי אַתָּה מֵבִיא יַיִן וְשֶׁמֶן בִּכּוּרִים. הָאֲדָמָה, פֵּרָט לַעֲרִיסִים וְלַחֲכוֹרוֹת וְלַסִּקְרִיקוֹן וְלַגַּזְלָן שֶׁאֵין מְבִיאִים מִשּׁוּם אוֹתוֹ הַטַּעַם שֶׁנֶּאֱמַר "רֵאשִׁית בִּכּוּרֵי אַדְמָתְךָ". יָכוֹל אַתָּה מֵבִיא כָּל זְמַן שֶׁאַתָּה קוֹרֵא? תַּלְמוּד לוֹמַר: אֲשֶׁר תָּבִיא מֵאַרְצְךָ, כָּל זְמַן שֶׁהֵם מְצוּיִים עַל פְּנֵי אַרְצְךָ. יָכוֹל שֶׁאַתָּה קוֹרֵא כָּל זְמַן שֶׁאַתָּה מֵבִיא? תַּלְמוּד לוֹמַר: וְאָמַרְתָּ... וְשָׂמַחְתָּ, אֵין קְרִיאָה אֶלָּא בִּשְׂעַת שִׂמְחָה. כְּשֶׁתִּמְצָא אוֹמֵר: מֵעֲצֶרֶת וְעַד הֶחָג מֵבִיא וְקוֹרֵא, מֵהֶחָג וְעַד חֲנֻכָּה מֵבִיא וְאֵינוֹ קוֹרֵא. רַבִּי יְהוּדָה בֶּן בְּתֵירָה אוֹמֵר: מֵבִיא וְקוֹרֵא. אֲשֶׁר ה' אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ, פֵּרָט לְנוֹטֵעַ בְּתוֹךְ שֶׁלּוֹ וּמַבְרִיךְ בְּתוֹךְ שֶׁל יָחִיד אוֹ בְּתוֹךְ שֶׁל רַבִּים, וְהַמַּבְרִיךְ מִתּוֹךְ שֶׁל רַבִּים אוֹ מִתּוֹךְ שֶׁל יָחִיד לְתוֹךְ שֶׁלּוֹ, וְהַנּוֹטֵעַ בְּתוֹךְ שֶׁלּוֹ וְהַמַּבְרִיךְ בְּתוֹךְ שֶׁלּוֹ וְדָרַךְ הָרַבִּים וְדָרַךְ הַיָּחִיד בָּאֶמְצַע – הֲרֵי זֶה אֵינוֹ מֵבִיא. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: בָּזֶה מֵבִיא. מֵאֵיזֶה טַעַם אֵינוֹ מֵבִיא? מִשּׁוּם שֶׁנֶּאֱמַר (שמות כג יט): "בִּכּוּרֵי אַדְמָתְךָ" – עַד שֶׁיִּהוּ כָּל הַגִּדּוּלִים מֵאַדְמָתְךָ.

וְשַׂמְתָּ בַטֶּנֶא, מְלַמֵּד שֶׁטְּעוּנִים כְּלִי. וְהָלַכְתָּ אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר ה' אֱלֹהֶיךָ בּוֹ, זֶה שִׁילֹה וּבֵית עוֹלָמִים. (דברים כו ג) וּבָאתָ אֶל הַכֹּהֵן אֲשֶׁר יִהְיֶה בַּיָּמִים הָהֵם, זוֹ הִיא שֶׁאָמַר רַבִּי יוֹסֵי הַגְּלִילִי: וְכִי עָלְתָה עַל דַּעְתֵּנוּ כֹּהֵן שֶׁאֵינוֹ בְּיָמֶיךָ? אֶלָּא כֹּהֵן שֶׁהוּא כָּשֵׁר וּמֻחְזָק לְךָ בְּאוֹתָם הַיָּמִים. הָיָה קָרוֹב וְנִתְרַחֵק – כָּשֵׁר. וְכֵן הוּא אוֹמֵר (קהלת ז י): "אַל תֹּאמַר מֶה הָיָה שֶׁהַיָּמִים הָרִאשֹׁנִים הָיוּ טוֹבִים מֵאֵלֶּה".

וְאָמַרְתָּ אֵלָיו, וְלֹא כְּפוּי טוֹבָה. הִגַּדְתִּי הַיּוֹם לַה' אֱלֹהֶיךָ כִּי בָאתִי, פַּעַם אַחַת אַתָּה קוֹרֵא בַּשָּׁנָה וְאֵין אַתָּה קוֹרֵא פַּעֲמַיִם בַּשָּׁנָה. כִּי בָאתִי אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע ה' לַאֲבוֹתֵינוּ, פֵּרָט לַגֵּרִים. לָתֶת לָנוּ, פֵּרָט לַעֲבָדִים. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: פֵּרָט לְעֶבֶר הַיַּרְדֵּן שֶׁנִּטְלְתּוֹ מֵעַצְמְךָ.

(דברים כו ד) וְלָקַח הַכֹּהֵן הַטֶּנֶא מִיָּדֶךָ, מִכָּן אָמְרוּ: הָעֲשִׁירִים מְבִיאִים בִּכּוּרֵיהֶם בְּקַלָּתוֹת שֶׁל כֶּסֶף וְשֶׁל זָהָב, וְהָעֲנִיִּים מְבִיאִים בְּסַלֵּי נְצָרִים שֶׁל עֲרָבָה קְלוּפָה, וְהַסַּלִּים וְהַבִּכּוּרִים נִתָּנִים לַכֹּהֲנִים בִּשְׁבִיל לְרַבּוֹת מַתָּנָה לַכֹּהֲנִים. מִיָּדֶךָ, מְלַמֵּד שֶׁטְּעוּנִים תְּנוּפָה, דִּבְרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב. וְהִנִּיחוֹ לִפְנֵי מִזְבַּח ה' אֱלֹהֶיךָ, כָּל זְמַן שֶׁיֵּשׁ לְךָ מִזְבֵּחַ יֵשׁ לְךָ בִּכּוּרִים, וְכָל זְמַן שֶׁאֵין לְךָ מִזְבֵּחַ אֵין לְךָ בִּכּוּרִים. וְהִנִּיחוֹ, מִכָּן אָמְרוּ: נִגְנְבוּ אוֹ אָבְדוּ, חַיָּב בְּאַחֲרָיוּתָם. נִטְמְאוּ בָּעֲזָרָה, נוֹפֵץ וְאֵינוֹ קוֹרֵא.

(דברים כו ה) וְעָנִיתָ וְאָמַרְתָּ, נֶאֱמַר כָּאן עֲנָיָה וְנֶאֱמַר לְהַלָּן עֲנָיָה, מַה עֲנָיָה הָאֲמוּרָה לְהַלָּן בִּלְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ אַף עֲנָיָה הָאֲמוּרָה כָּאן בִּלְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ. מִכָּן אָמְרוּ: בָּרְאשׁוֹנָה כָּל מִי שֶׁהוּא יוֹדֵעַ לִקְרוֹת קוֹרֵא, וְשֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ לִקְרוֹת מַקְרִים אוֹתוֹ. נִמְנְעוּ מִלְּהָבִיא. הִתְקִינוּ שֶׁיִּהוּ מַקְרִים אֶת הַיּוֹדֵעַ וְאֶת מִי שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ. סָמְכוּ עַל הַמִּקְרָא: וְעָנִית, אֵין עֲנִיָּה אֶלָּא מִפִּי אֲחֵרִים. וְאָמַרְתָּ לִפְנֵי ה' אֱלֹהֶיךָ אֲרַמִּי אֹבֵד אָבִי, מְלַמֵּד שֶׁלֹּא יָרַד אָבִינוּ יַעֲקֹב לַאֲרָם אֶלָּא עַל מְנָת לֵאָבֵד, וּמַעֲלֶה עַל לָבָן הָאֲרַמִּי כְּאִלּוּ אִבְּדוֹ. וַיֵּרֶד מִצְרַיְמָה, מְלַמֵּד שֶׁלֹּא יָרַד לְהִשְׁתַּקֵּעַ אֶלָּא לָגוּר שָׁם, שֶׁנֶּאֱמַר שָׁרֶד לִטֹּל כֶּתֶר מַלְכוּת, תַּלְמוּד לוֹמַר: וַיָּגָר שָׁם. יָכוֹל בְּאוּכְלוּסִים הַרְבֵּה, תַּלְמוּד לוֹמַר: בִּמְתֵי מְעָט, כָּעִנְיָן שֶׁנֶּאֱמַר (דברים י כב): "בְּשִׁבְעִים נֶפֶשׁ יָרְדוּ אֲבוֹתֶיךָ מִצְרַיְמָה". וַיְהִי שָׁם לְגוֹי גָּדוֹל, מְלַמֵּד שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל מְצֻיָּנִים שָׁם. וַיַּרְא אֶת עָנְיֵנוּ, כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר (שם א טז): "וּרְאִיתֶן עַל הָאָבְנָיִם". וְאֶת עָמָלֵנוּ, כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר (שמות א כב): "כָּל הַבֵּן הַיִּלּוֹד הַיְאֹרָה תַּשְׁלִיכֻהוּ" וְכוּ'. [גדול ועצום. כמה שנאמר, ובני ישראל פרו וישרצו וירבו ויעצמו במאד מאד, ותמלא הארץ אותם. ורב. כמה שנאמר, רבבה כצמח השדה נתתיך, ותרבי ותגדלי ותבאי בעדי עדיים וגו']. וירעו אותנו המצרים. כמ"ש הבה נתחכמה לו פן ירבה, והיה כי תקראנה מלחמה וגו'. ויענונו. כמ"ש וישימו עליו שרי מסים למען ענותו בסבלותם, ויבן ערי מסכנות לפרעה וגו'. ויתנו עלינו עבודה קשה. כמ"ש ויעבידו מצרים את בני ישראל בפרך, וימררו את חייהם בעבודה קשה בחומר ובלבנים ובכל עבודה בשדה, את כל עבודתם אשר עבדו בהם בפרך. ונצעק אל ה' א-להי אבותינו. כמ"ש ויהי בימים הרבים ההם וימת מלך מצרים, ויאנחו בני ישראל מן העבודה ויזעקו וגו'. וישמע ה' את קולנו. כמ"ש וישמע א-להים את נאקתם וגו'. וירא את עינינו. זו פרישות דרך ארץ, כמ"ש וירא א-להים את בני ישראל וידע א-להים. ואת עמלנו. אלו הבנים, כמ"ש כל הבן הילוד היאורה תשליכהו וכל הבת תחיון. ואת לחצנו. זו

הדחק, כמ"ש וגם ראיתי את הלחץ אשר מצרים לוחצים אותם. ויוציאנו ה'. לא ע"י מלאך ולא ע"י שרף ולא ע"י שליח, כמה שנאמר ועברתי בארץ מצרים בלילה הזה והכיתי וגו'. ועברתי בארץ מצרים, אני ולא מלאך. והכיתי כל בכור, אני ולא שרף. ובכל אלהי מצרים אעשה שפטים, אני ולא השליח. אני ה'. ביד חזקה. זו הדבר, כמ"ש הנה יד ה' הויה במקנך אשר בשדה וגו'. ובזרוע נטויה. זו החרב, כמ"ש וחרבו שלופה בידו נטויה וגו'. ובמורא גדול. זו גלוי שכינה, כמ"ש או הנסה א-להים לבוא לקחת לו גוי מקרב גוי, במסות באותות ובמופתים ובמלחמה וביד חזקה ובזרוע נטויה ובמוראים גדולים, ככל אשר עשה לכם ה' א-להיכם במצרים לעיניך. ובאותות. זה המטה, כמ"ש ואת המטה הזה תקח בידך, אשר תעשה בו את האותות. ובמופתים. זה הדם, כמ"ש ונתתי מופתים בשמים ובארץ, דם ואש ותמרות עשן. דבר אחר - ביד חזקה, שתים. ובזרוע נטויה, שתים. ובמורא גדול, שתים. ובאותות, שתים. ובמופתים, שתים. אלו עשר מכות שהביא הקב"ה על המצרים: דם, צפרדע, כנים, ערוב, דבר, שחין, ברד, ארבה, חשך, מכת בכורות]. רַבִּי יְהוּדָה הָיָה נוֹתֵן בָּהֶם סִימָן: דְּצַ"ךְ עַדַ"שׁ בְּאַחַ"ב. (דברים כו ט) וַיְבִאֵנוּ אֶל הַמָּקוֹם הַזֶּה, זֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. אוֹ יָכוֹל זֶה אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל? כְּשֶׁהוּא אוֹמֵר וַיִּתֶּן לָנוּ אֶת הָאָרֶץ הַזֹּאת, הֲרֵי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל אֲמוּרָה. וּמַה תַּלְמוּד לוֹמַר וַיְבִאֵנוּ אֶל הַמָּקוֹם הַזֶּה? בִּשְׁכַר בִּיאָתֵנוּ אֶל הַמָּקוֹם הַזֶּה נָתַן לָנוּ אֶת הָאָרֶץ הַזֹּאת. אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ, נֶאֱמַר כָּאן אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ וְנֶאֱמַר לְהַלָּן (שמות יג ה) "אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ", מָה "אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ" הָאֲמוּרָה לְהַלָּן חֲמֵשֶׁת עֲמָמִים אַף אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ הָאֲמוּר כָּאן אֶרֶץ חֲמֵשֶׁת עֲמָמִים. רַבִּי יוֹסֵי הַגְּלִילִי אוֹמֵר: אֵין מְבִיאִים בִּכּוּרִים מֵעֵבֶר לַיַּרְדֵּן, שֶׁאֵינוֹ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ. (דברים כו י) וְעַתָּה, מִיָּד. הִנֵּה, בְּשִׁמְחָה. הֵבֵאתִי, מִשֶּׁלִּי. אֶת רֵאשִׁית כָּל פְּרִי הָאֲדָמָה, מִכָּן אָמְרוּ: יוֹרֵד אָדָם לְתוֹךְ שָׂדֵהוּ וְרוֹאֶה תְּאֵנָה שֶׁבְּכָרָה, אֶשְׁכּוֹל שֶׁבְּכֹר, רִמּוֹן שֶׁבְּכֹר, קוֹשְׁרִים אוֹתוֹ בְּגֶמִי וְאוֹמֵר: חֲרֵי אֵלּוּ בִּכּוּרִים. אֲשֶׁר נָתַתָּ לִּי ה', מִכָּן אָמְרוּ: הָאַפּוֹטְרוֹפּוֹס וְהָעֶבֶד וְהַשָּׁלִיחַ אִשָּׁה וְטוּמְטוּם וְאַנְדְּרוֹגִינוֹס מְבִיאִים וְלֹא קוֹרִים, שֶׁאֵין יְכוֹלִים לוֹמַר "אֲשֶׁר נָתַתָּ לִּי ה'". וְהִנַּחְתּוֹ לִפְנֵי ה' אֱלֹהֶיךָ וְהִשְׁתַּחֲוִיתָ לִפְנֵי ה' אֱלֹהֶיךָ, מְלַמֵּד שֶׁטְּעוּנִים הַנָּחָה שְׁתֵּי פְעָמִים, אַחַת בִּשְׁעַת קְרִיאָה וְאַחַת בִּשְׁעַת הִשְׁתַּחֲוָיָה. (דברים כו יא) וְשָׂמַחְתָּ, בְּכָל מִינֵי שִׂמְחוֹת. בְּכָל הַטּוֹב, זֶה הַשִּׁיר. אֲשֶׁר נָתַן לְךָ ה' אֱלֹהֶיךָ וּלְבֵיתֶךָ, מְלַמֵּד שֶׁאָדָם מֵבִיא בִּכּוּרִים מִנִּכְסֵי אִשְׁתּוֹ וְקוֹרֵא. אַתָּה וְהַלֵּוִי וְהַגֵּר אֲשֶׁר בְּקִרְבֶּךָ, מִכָּן אָמְרוּ: יִשְׂרָאֵל מַמְזֵרִים מִתְוַדִּים, אֲבָל לֹא גֵּרִים וַעֲבָדִים מְשֻׁחְרָרִים שֶׁאֵין לָהֶם חֵלֶק בָּאָרֶץ.

(דברים כו יב) כִּי תְכַלֶּה לַעְשֵׂר, יָכוֹל בַּחֲנָכָה? הֲרֵי אַתָּה דָּן: נֶאֱמַר כָּאן קֶץ וְנֶאֱמַר לְהַלָּן (דברים לא ז) קֶץ, מַה קֶץ הָאָמוּר לְהַלָּן רֶגֶל, אַף קֶץ הָאָמוּר כָּאן רֶגֶל. אִי מַה קֶץ הָאָמוּר לְהַלָּן חַג הַסְּכּוֹת, אַף קֶץ הָאָמוּר כָּאן חַג הַסְּכּוֹת? תַּלְמוּד לוֹמַר: כִּי תְכַלֶּה לַעְשֵׂר, רֶגֶל שֶׁהַמַּעֲשְׂרוֹת כָּלִים בּוֹ, הֱוֵי אוֹמֵר זֶה פֶּסַח. מִכָּן אָמְרוּ: עֶרֶב יוֹם טוֹב הָאַחֲרוֹן שֶׁל פֶּסַח שֶׁל רְבִיעִית וְשֶׁל שְׁבִיעִית הָיָה הַבְּעוּר. בַּשָּׁנָה הַשְּׁלִישִׁית, יָכוֹל אַף שְׁנַת שָׁבוּעַ תְּהֵא חַיֶּבֶת בְּמַעֲשֵׂר? תַּלְמוּד לוֹמַר: בַּשָּׁנָה הַשְּׁלִישִׁית שְׁנַת הַמַּעֲשֵׂר, שָׁנָה שֶׁחַיֶּבֶת בְּמַעֲשֵׂר, יָצְאת שְׁנַת שָׁבוּעַ שֶׁאֵינָהּ חַיֶּבֶת בְּמַעֲשֵׂר. יָכוֹל יְהוּ שְׁנֵי מַעֲשְׂרוֹת נוֹהֲגִים בָּהּ? תַּלְמוּד לוֹמַר: שְׁנַת הַמַּעֲשֵׂר, מַעֲשֵׂר אֶחָד נוֹהֵג בָּהּ וְאֵין שְׁנֵי מַעֲשְׂרוֹת נוֹהֲגִים בָּהּ. אֵין לִי אֶלָּא מַעֲשַׂר עָנִי שֶׁבּוֹ דִּבֶּר הַכָּתוּב, מִנַּיִן לְרִבּוֹת שְׁאָר מַעֲשְׂרוֹת? תַּלְמוּד לוֹמַר: מַעְשַׂר תְּבוּאָתְךָ, רִבָּה.

וְנָתַתָּ לַלֵּוִי לַגֵּר לַיָּתוֹם וְלָאַלְמָנָה, תֵּן לְכָל אֶחָד וְאֶחָד לְפִי חֶלְקוֹ. וְאָכְלוּ בִשְׁעָרֶיךָ וְשָׂבֵעוּ, תֵּן לָהֶם כְּדֵי שָׂבְעָם. מִכָּן אָמְרוּ: אֵין פּוֹחֲתִים לֶעָנִי בַּגֹּרֶן מֵחֲצִי קַב חִטִּים אוֹ קַב שְׂעוֹרִים, דִּבְרֵי רַבִּי יְהוּדָה; רַבִּי אוֹמֵר: חֲצִי קַב. אָמְרוּ: מִשְׁפַּחַת בֵּית נִבְלָטָה הָיְתָה בִּירוּשָׁלַם, וְנָתְנוּ לָהֶם חֲמִשִּׁים שֵׁשׁ מֵאוֹת כִּכְּרֵי כֶסֶף, וְלֹא רָצוּ לְהוֹצִיאָם מִירוּשָׁלַיִם. (דברים כו יג) וְאָמַרְתָּ, בְּכָל לָשׁוֹן. לִפְנֵי ה' אֱלֹהֶיךָ, זֶה וִדּוּי מַעֲשֵׂר. בִּעַרְתִּי הַקֹּדֶשׁ מִן הַבַּיִת, זֶה מַעֲשֵׂר שֵׁנִי וְנֶטַע רְבָעִי. וְגַם נְתַתִּיו לַלֵּוִי, זֶה מַעֲשֵׂר לֵוִי. וְגַם נְתַתִּיו, זוֹ תְּרוּמָה וּתְרוּמַת מַעֲשֵׂר. לַגֵּר לַיָּתוֹם וְלָאַלְמָנָה, זֶה מַעֲשַׂר עָנִי לֶקֶט שִׁכְחָה וּפֵאָה, אַף עַל פִּי שֶׁאֵין מְעַכְּבִים אֶת הַוִּידּוּי. מִן הַבַּיִת, זוֹ חַלָּה. דָּבָר אַחֵר מִן הַבַּיִת, כֵּיוָן שֶׁהִפְרַשְׁתּוֹ מִן הַבַּיִת אֵין אַתָּה נִזְקָק לוֹ לְכָל דָּבָר. כְּכָל מִצְוָתֶךָ, שֶׁאִם הִקְדִּים מַעֲשֵׂר שֵׁנִי לָרִאשׁוֹן אֵין בְּכָךְ כְּלוּם. אֲשֶׁר צִוִּיתָנִי, לֹא נְתַתִּיו לְמִי שֶׁאֵינוֹ רָאוּי לוֹ. לֹא עָבַרְתִּי מִמִּצְוָתֶךָ, לֹא הִפְרַשְׁתִּי מִמִּין עַל שֶׁאֵינוֹ מִינוֹ, לֹא מִן הַתָּלוּשׁ עַל הַמְחֻבָּר וְלֹא מִן הַמְחֻבָּר עַל הַתָּלוּשׁ, וְלֹא מִן הֶחָדָשׁ עַל הַיָּשָׁן וְלֹא מִן הַיָּשָׁן עַל הֶחָדָשׁ. וְלֹא שָׁכַחְתִּי, לֹא שָׁכַחְתִּי מִלְּבָרֵךְ וּמִלְּהַזְכִּיר שִׁמְךָ עָלָיו. (דברים כו יד) לֹא אָכַלְתִּי בְאֹנִי מִמֶּנּוּ, הָא אִם אָכָלוֹ בַּאֲנִינָה אֵינוֹ יָכוֹל לְהִתְוַדּוֹת. וְלֹא בִעַרְתִּי מִמֶּנּוּ בְּטָמֵא, לֹא שֶׁאֲנִי טָמֵא וְהוּא טָהוֹר וְלֹא שֶׁאֲנִי טָהוֹר וְהוּא טָמֵא. וְלֹא נָתַתִּי מִמֶּנּוּ לְמֵת, לֹא לָקַחְתִּי מִמֶּנּוּ אָרוֹן וְתַכְרִיכִים לְמֵת, דִּבְרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר. אָמַר לוֹ רַבִּי עֲקִיבָא: אִם לְמֵת, אַף לְחַי אָסוּר. מַה תַּלְמוּד לוֹמַר לְמֵת? שֶׁלֹּא הֶחֱלַפְתִּיו אַפִלּוּ בְּדָבָר טָהוֹר. שָׁמַעְתִּי בְּקוֹל ה' אֱלֹהָי, וַהֲבֵאתִיו לְבֵית הַבְּחִירָה. עָשִׂיתִי כְּכֹל אֲשֶׁר צִוִּיתָנִי, שָׂמַחְתִּי וְשִׂמַּחְתִּי בּוֹ. (דברים כו טו) הַשְׁקִיפָה מִמְּעוֹן קָדְשְׁךָ, עָשִׂינוּ מַה שֶּׁגָּזַרְתָּ עָלֵינוּ, עֲשֵׂה עִמָּנוּ מַה שֶּׁהִבְטַחְתָּנוּ: הַשְׁקִיפָה מִמְּעוֹן קָדְשְׁךָ מִן הַשָּׁמַיִם וּבָרֵךְ אֶת עַמְּךָ וְכוּ'.